

CC

Comissió de Cultura
Parlament de Catalunya

Sessió 26. Dimecres, 15 de juliol de 2026. XV legislatura

DOSSIER

ORDRE DEL DIA

1. Sol·licitud de compareixença d'una representació de la Fundació Primavera Sound davant la Comissió de Cultura perquè informi sobre les accions que duen a terme en matèria d'inclusió i sostenibilitat a través de la cultura. Tram. 356-01588/15 Ester Capella i Farré, juntament amb un altre diputat del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya. Debat i votació de la sol·licitud de compareixença.
2. Sol·licitud de compareixença d'una representació de CulturaCoop, la sectorial de cultura de la Federació de Cooperatives de Treball, davant la Comissió de Cultura perquè presenti el seu decàleg. Tram. 356-01643/15 Rocio Garcia Pérez, Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar, Raquel Sans Guerra, Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya, Susanna Segovia Sánchez, Grup Parlamentari Comuns, Laura Fernández Vega, Grup Parlamentari de la Candidatura d'Unitat Popular - Defensem la Terra. Debat i votació de la sol·licitud de compareixença.
3. Sol·licitud de compareixença del director de la Institució de les Lletres Catalanes davant la Comissió de Cultura perquè presenti el Pla nacional del llibre i la lectura. Tram. 356-01644/15 Elena Díaz Torrevejano, juntament amb un altre diputat del Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar. Debat i votació de la sol·licitud de compareixença.
4. Sol·licitud de compareixença de Víctor Jiménez, en representació de la sectorial de cultura de la Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya, davant la Comissió de Cultura perquè presenti les seves aportacions a la tramitació del Projecte de Llei de drets culturals de Catalunya. Tram. 356-01652/15 Susanna Segovia Sánchez, Grup Parlamentari Comuns. Debat i votació de la sol·licitud de compareixença.
5. Sol·licitud de compareixença del director general de Promoció Cultural i Biblioteques davant la Comissió de Cultura perquè informi sobre l'estat d'execució del Pla de millora de les biblioteques escolars de Catalunya. Tram. 356-01692/15 Jordi Bertran i Luengo, Grup Parlamentari de Junts. Debat i votació de la sol·licitud de compareixença.
6. Sol·licitud de compareixença del director general d'Innovació, Digitalització, Currículum i Llengües davant la Comissió de Cultura perquè informi sobre l'estat d'execució del Pla de millora de les biblioteques escolars de Catalunya. Tram. 356-01693/15 Jordi Bertran i Luengo, Grup Parlamentari de Junts. Debat i votació de la sol·licitud de compareixença.

7. Sol·licitud de compareixença d'una representació del grup impulsor del reconeixement de la masia de Can Teixidor de Pineda de Mar com a bé cultural d'interès local davant la Comissió de Cultura perquè informi sobre la necessitat que es rehabiliti i sigui declarada bé cultural d'interès local. Tram. 356-01698/15 Jordi Bertran i Luengo, Grup Parlamentari de Junts. Debat i votació de la sol·licitud de compareixença.
8. Sol·licitud de compareixença d'una representació de l'Acadèmia del Cinema Català davant la Comissió de Cultura perquè informi sobre l'activitat de la institució. Tram. 356-01714/15 Jordi Bertran i Luengo, Grup Parlamentari de Junts, Raquel Sans Guerra, Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya. Debat i votació de la sol·licitud de compareixença.
9. Sol·licitud de compareixença del director general de Drets Culturals, Creació i Biblioteques davant la Comissió de Cultura perquè informi sobre les polítiques de suport i impuls al sector del circ. Tram. 356-01754/15 Elena Díaz Torrevejano, juntament amb un altre diputat del Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar. Debat i votació de la sol·licitud de compareixença.
10. Sol·licitud de compareixença d'Edgar Garcia Casellas, director de l'Institut Català de les Empreses Culturals, davant la Comissió de Cultura perquè informi sobre les polítiques de suport i impuls al sector del circ. Tram. 356-01755/15 Elena Díaz Torrevejano, juntament amb un altre diputat del Grup Parlamentari Socialistes i Units per Avançar. Debat i votació de la sol·licitud de compareixença.
11. Compareixença de la directora del Museu Nacional Arqueològic de Tarragona davant la Comissió de Cultura per a informar sobre l'estat de conservació de la pedrera romana del Mèdol, l'espai d'interpretació ubicat a l'àrea de servei annexa i les pedres de rebuig situades a la zona annexa al clot del Mèdol. Tram. 357-00893/15 Comissió de Cultura. Compareixença.
12. Proposta de resolució sobre la protecció, rehabilitació i obertura de la Casa Museu Manuel de Pedrolo, a Tàrraga. Tram. 250-01114/15 Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya, juntament amb dos altres diputats del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya. Debat i votació (text presentat: BOPC 435, 48; esmenes: BOPC 465, 9).
13. Proposta de resolució sobre el suport a la creació de l'Ateneu de la Cançó a Barcelona. Tram. 250-01167/15 Grup Parlamentari Comuns. Debat i votació de la Proposta de resolució i de les esmenes presentades (text presentat: BOPC 457, 58; esmenes: BOPC 508, 18).
14. Proposta de resolució sobre el projecte Apropa Cultura. Tram. 250-01191/15 Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya, juntament amb un altre diputat del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya. Debat i votació (text presentat: BOPC 467, 44).
15. Proposta de resolució sobre la protecció i l'adquisició del retaule de Santa Maria de Toudell. Tram. 250-01214/15 Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya, juntament amb dos altres diputats del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya. Debat i votació de la Proposta de resolució i de les esmenes presentades (text presentat: BOPC 479, 31; esmenes: BOPC 534, 44).
16. Proposta de resolució sobre el dret de tanteig i retracte i l'adquisició de l'edifici conegut com Ca l'Ardiaca, de Tarragona. Tram. 250-01215/15 Grup Parlamentari de Junts. Debat i votació de la Proposta de resolució i de les esmenes presentades (text presentat: BOPC 479, 32; esmenes: BOPC 534, 44).

Punt 12 | Debat i votació de la Proposta de resolució i de les esmenes presentades

Proposta de resolució sobre la protecció, rehabilitació i obertura de la Casa Museu Manuel de Pedrolo, a Tàrraga

250-01114/15

PRESENTACIÓ: GP ERC

Reg. 80549 / Admissió a tràmit: Mesa del Parlament, 03.03.2026

A la Mesa del Parlament

Ester Capella i Farré, portaveu del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya, Raquel Sans Guerra, portaveu a la Comissió de Cultura del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya, Marta Vilalta i Torres, diputada del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya, d'acord amb el que estableixen els articles 167 i 168 del Reglament del Parlament, presenten la Proposta de resolució sobre la protecció, rehabilitació i obertura de la Casa Museu Manuel de Pedrolo, a Tàrraga, per tal que sigui substanciada davant la Comissió de Cultura, amb el text següent:

Exposició de motius

Manuel de Pedrolo és una de les figures més rellevants de la literatura catalana contemporània, amb una obra extensa i transversal que constitueix un llegat cultural de primer ordre. La preservació dels espais vinculats a la seva vida i a la seva producció literària contribueix de manera directa a la defensa i difusió del patrimoni literari català.

Les cases del carrer Major números 5 i 7 de Tàrraga, actualment conegudes com a Cal Pedrolo i antigament propietat de les famílies Sánchez de Molina i Vidal Quer (cal Molina i, anteriorment, cal Puntaire pel que fa al número 5), són els immobles on l'escriptor va residir durant etapes significatives de la seva vida. Hi va viure bona part de la seva infantesa amb el seu pare, la seva tieta i el seu germà; hi tornà després de la Guerra Civil, i hi va residir de manera estable entre els anys 1946 i 1951 després del seu matrimoni. Durant les seves estades periòdiques a Tàrraga, el seu despatx del carrer Major va ser espai de creació de nombroses obres, algunes de les quals van romandre inèdites durant anys a causa de la censura.

Els espais de treball i de vida de l'escriptor, així com dependències vinculades a la seva família, es conserven en gran part inalterats o amb modificacions menors, fet que permet conèixer amb autenticitat el seu entorn vital i creatiu. La biblioteca, el despatx i diverses estances domèstiques conserven ambientació, mobiliari i elements originals que permeten una aproximació museogràfica rigorosa i de gran valor pedagògic i cultural.

A més del valor literari i biogràfic, els dos edificis conserven espais d'alt interès patrimonial, amb estances nobles dels segles XVIII i XIX, amb decoracions, guixeries, mobiliari i configuracions originals pròpies de cases benestants de l'època. Destaquen, entre d'altres, sales nobles, alcoves, escales històriques, soterranis amb arcs de pedra i un celler de grans dimensions amb elements d'origen medieval, singular dins el conjunt patrimonial local.

L'Ajuntament de Tàrraga, titular actual dels immobles, ha impulsat actuacions de manteniment, la catalogació d'objectes i fons bibliogràfics i activitats de difusió vinculades a l'autor. S'ha redactat el Pla Director i s'està desenvolupant el projecte executiu de rehabilitació i museïtzació.

La diagnosi tècnica dels edificis posa de manifest la necessitat d'una intervenció integral per garantir la seguretat estructural, la conservació patrimonial i l'adequació a l'ús públic, amb actuacions en murs, forjats, cobertes, evacuació d'aigües i instal·lacions, així com la retirada d'elements amb amiant.

El projecte de Casa Museu de Manuel de Pedrolo té una dimensió estratègica cultural i territorial clara, atès que pot esdevenir un centre de referència literària a les terres de Ponent i un node estable de dinamització cultural fora de l'àrea metropolitana. La seva posada en funcionament ha de permetre ampliar la xarxa d'equipaments literaris del país amb criteris de reequilibri territorial, reforçar la presència institucional de la cultura catalana en l'àmbit local i comarcal, i generar activitat educativa, investigadora i divulgativa vinculada a la figura i l'obra de Manuel de Pedrolo.

De la mateixa manera, pot fomentar la creació de programes pedagògics, itineraris literaris, residències i activitats de recerca que connectin patrimoni, educació i creació contemporània. El projecte pot actuar també com a pol d'atracció cultural i de visitants, amb impacte positiu en el teixit social i econòmic de l'entorn, i contribuir a una política cultural més distribuïda, accessible i cohesionadora a escala nacional.

Per tot això, és necessari reforçar la cooperació institucional i garantir el suport normatiu i pressupostari de la Generalitat de Catalunya per preservar, protegir i obrir al públic aquest conjunt patrimonial.

Per aquests motius, presenta la següent:

Proposta de resolució

El Parlament de Catalunya insta el Govern a:

1. Reconeix la figura i l'aportació literària de Manuel de Pedrolo com a autor cabdal de la literatura catalana contemporània.
2. Reconeix el valor històric, literari i patrimonial dels immobles del carrer Major 5 i 7 de Tàrraga vinculats a la vida i obra de l'escriptor.
3. Dona suport al projecte de rehabilitació i obertura al públic de la Casa Museu Manuel de Pedrolo com a equipament cultural de referència.
4. Insta el Govern a col·laborar amb l'Ajuntament de Tàrraga en el desplegament del projecte executiu, la rehabilitació arquitectònica i la museïtzació dels espais.
5. Insta el Govern a donar suport tècnic i administratiu a la protecció patrimonial dels immobles i a valorar la seva catalogació com a Bé Cultural d'Interès Nacional.
6. Insta el Govern a habilitar una línia de finançament específica per a les obres de consolidació estructural, rehabilitació, adequació d'instal·lacions i posada en funcionament de l'equipament.
7. Insta el Govern a preveure una primera partida pressupostària específica en el proper exercici pressupostari per contribuir al finançament del projecte, valorat en total en 3,5 MEUR.

8. Insta el Govern a establir convenis de cooperació amb les administracions i institucions culturals implicades per garantir la viabilitat i sostenibilitat del centre.

9. Insta el Govern a incorporar la Casa Museu Manuel de Pedrolo dins els circuits nacionals de difusió literària, educativa i patrimonial.

Palau del Parlament, 27 de febrer de 2026

Ester Capella i Farré, portaveu; Raquel Sans Guerra, portaveu a la CC; Marta Vilalta i Torres, diputada, GP ERC

ESMENES PRESENTADES

Reg. 85008 / Admissió a tràmit: Mesa de la CC, 08.04.2026

GRUP PARLAMENTARI SOCIALISTES I UNITS PER AVANÇAR (REG. 85008)

Esmena 1

GP Socialistes i Units per Avançar (1)

De modificació del punt 2

2. Reconeix el valor històric i patrimonial dels immobles situats al carrer Major 5 i 7 de Tàrraga, vinculats a la vida de l'escriptor.

Esmena 2

GP Socialistes i Units per Avançar (2)

De modificació del punt 3

3. Donar suport, mitjançant les línies de subvencions existents, al projecte de rehabilitació i obertura al públic de la Casa Manuel de Pedrolo com a equipament cultural de referència.

Esmena 3

GP Socialistes i Units per Avançar (3)

De modificació del punt 4

4. Insta el Govern a col·laborar, mitjançant les línies de subvencions existents, amb l'Ajuntament de Tàrraga en el desplegament del projecte executiu i la rehabilitació arquitectònica dels espais.

Esmena 4

GP Socialistes i Units per Avançar (4)

D'addició al punt 5

5. Insta el Govern a donar suport tècnic i administratiu a la protecció patrimonial dels immobles i a valorar la seva catalogació com a Bé Cultural d'Interès Nacional en cas que es tramiti la sol·licitud corresponent.

Punt 13 | Debat i votació de la Proposta de resolució i de les esmenes presentades

Proposta de resolució sobre el suport a la creació de l'Ateneu de la Cançó a Barcelona

250-01167/15

PRESENTACIÓ: GP COMUNS

Reg. 83504 / Admissió a tràmit: Mesa del Parlament, 31.03.2026

A la Mesa del Parlament

Susanna Segovia Sánchez, portaveu adjunta, David Cid Colomer, portaveu del Grup Parlamentari Comuns, d'acord amb el que estableixen els articles 167 i 168 del Reglament del Parlament, presenten la Proposta de resolució sobre el suport a la creació de l'Ateneu de la cançó a Barcelona, per tal que sigui substanciada davant la Comissió de Cultura, amb el text següent:

Exposició de motius

La cançó d'autor forma part del patrimoni cultural i democràtic de Catalunya, un llegat que s'inscriu en una llarga tradició de poesia musicada en llengua catalana i que, en l'etapa contemporània, va tenir una expressió especialment rellevant en la Nova Cançó com a eina de resistència cultural i política durant la dictadura franquista. Avui en dia continua sent una eina vigent d'expressió artística, de divulgació poètica i de transmissió cultural, amb utilitat social i educativa. Malgrat això, Catalunya encara no disposa d'un equipament de referència dedicat a preservar, estudiar, difondre i projectar aquest patrimoni cultural i el seu llegat social i polític.

Recentment, s'ha fet pública una carta oberta de sis exconsellers de Cultura de la Generalitat de Catalunya, que insta les institucions públiques concernides a treballar per tal de fer realitat un Ateneu de la Cançó d'Autor a la ciutat de Barcelona, com una resposta a aquesta mancança i com una oportunitat per preservar el patrimoni musical i documental de la cançó, impulsar la recerca i la memòria democràtica vinculada a la música, promoure la creació contemporània en llengua catalana, donar suport al talent emergent, generar espais estables d'exhibició i trobada artística i reforçar la projecció internacional de la cultura catalana. Aquesta iniciativa, impulsada pel Barnasants, planteja un equipament públic amb espais de documentació, recerca, creació, exhibició i trobada, i remarca la necessitat de compromís institucional i de coordinació entre administracions per fer-lo viable.

En un context de defensa de la llengua catalana, de promoció de la cultura com a bé comú i de reconeixement de la memòria democràtica, el Parlament de Catalunya ha d'expressar el seu suport a iniciatives que preservin i actualitzin aquest llegat cultural, afavoreixin la creació contemporània i reforcin l'accés de la ciutadania a la cultura.

Per aquests motius, el Grup Parlamentari Comuns presenta la següent:

Proposta de resolució

El Parlament de Catalunya:

1. Manifesta el seu reconeixement al valor històric, cultural, lingüístic i democràtic de la cançó d'autor i de la Nova Cançó com a part del patrimoni cultural del país.

2. Dóna suport a la creació de l'Ateneu de la Cançó a Barcelona com a espai de referència per a la preservació, la documentació, la recerca, la divulgació, la creació i l'exhibició vinculades a la cançó d'autor.

El Parlament de Catalunya insta el Govern a:

3. Impulsar, conjuntament amb l'Ajuntament de Barcelona i el Festival Barnasants la creació de l'Ateneu de la Cançó d'Autor, com a equipament cultural de referència nacional al servei dels objectius següents:

- Preservar el patrimoni musical i documental de la cançó;
- Impulsar la recerca i la memòria democràtica vinculades a la música;
- Promoure la creació contemporània en llengua catalana;
- Donar suport al talent emergent i al teixit cultural local;
- Generar espais estables d'exhibició i trobada artística;
- Reforçar la transmissió intergeneracional de la cultura musical del país;
- Projectar internacionalment la creació artística catalana.

4. Crear els mecanismes legals i administratius adequats, i a preveure les partides pressupostàries necessàries per garantir el bon funcionament i finançament per al desenvolupament d'aquest equipament cultural amb vocació nacional, al servei de la cançó d'autor, la cultura popular, la llengua catalana i la creació artística pròpia.

5. Vetllar perquè aquest eventual equipament contribueixi a la preservació del patrimoni musical i documental, al foment de la creació contemporània en llengua catalana, al suport al talent emergent, a la divulgació poètica i musical i a la transmissió intergeneracional de la cultura catalana.

6. Incorporar la dimensió de memòria democràtica i de defensa de la llengua catalana en les polítiques públiques que puguin derivar-se d'aquest projecte, atenent el paper històric de la cançó d'autor com a eina de resistència cultural, cohesió social i expressió col·lectiva.

Palau del Parlament, 24 de març de 2026

David Cid Colomer, portaveu; Susanna Segovia Sánchez, portaveu adjunta, GP Comuns

ESMENES PRESENTADES

Reg. 88242; 88269 / Admissió a tràmit: Mesa de la CC, 28.05.2026

GRUP PARLAMENTARI SOCIALISTES I UNITS PER AVANÇAR (REG. 88242)

Esmena 1

GP Socialistes i Units per Avançar (1)

De modificació del punt 4

4. Elaborar un pla de viabilitat, usos i governança a partir del qual concretar els mecanismes legals i administratius adequats i preveure les partides pressupostàries necessàries per garantir el bon funcionament i finançament, mitjançant la política de subvencions, per al desenvolupament d'aquest equipament cultural amb vocació nacional, al servei de la cançó d'autor, la cultura popular, la llengua catalana i la creació artística pròpia.

GRUP PARLAMENTARI DE JUNTS (REG. 88269)

Esmena 1

GP de Junts (1)

D'addició d'un nou punt

Estudiar la idoneïtat de la nomenclatura proposada per al nou centre de la cançó atenent a l'única accepció recollida pel Diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans d'ateneu con a associació o club.

Esmena 2

GP de Junts (2)

D'addició d'un nou punt

Gestionar el nou equipament dedicat a la cançó amb vocació nacional tenint en compte que les seves produccions pròpies i coproduccions amb altres agents artístics, culturals o socials responguin als criteris d'equilibri territorial tant quant al procés de creació com a la seva exhibició, el dret d'equitat en l'accés a la cultura i la promoció d'activitats als municipis.

Esmena 3

GP de Junts (3)

D'addició d'un nou punt

Promoure des del nou equipament projectes comunitaris de mediació cultural, per mitjà d'accions com ara treballs participatius amb entitats i col·lectius, per reduir barreres socials, educatives, territorials, culturals o d'accessibilitat en la relació amb la cançó d'autor.

Punt 14 | Debat i votació

Proposta de resolució sobre el projecte Apropa Cultura

250-01191/15

PRESENTACIÓ: GP ERC

Reg. 85465 / Admissió a tràmit: Mesa del Parlament, 14.04.2026

A la Mesa del Parlament

Ester Capella i Farré, portaveu del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya, Carles Campuzano i Canadés, diputat del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya, d'acord amb el que estableixen els articles 167 i 168 del Reglament del Parlament, presenten la Proposta de resolució sobre el projecte Apropa Cultura, per tal que sigui substanciada davant la Comissió de Cultura, amb el text següent:

Exposició de motius

La cultura és un dret fonamental de ciutadania i un vector essencial de cohesió social, equitat i construcció col·lectiva. Garantir-ne l'accés efectiu exigeix polítiques públiques actives que eliminin les barreres que afecten especialment les persones en situació de vulnerabilitat.

Apropa Cultura ha esdevingut, al llarg de gairebé dues dècades, una experiència d'èxit en la democratització de la cultura, articulant una aliança entre equipaments culturals i entitats socials que ha permès ampliar l'accés a la cultura amb impacte real en el benestar i la inclusió.

Aquest model, basat en la col·laboració publico-social, s'alinea plenament amb una concepció republicana dels drets culturals i amb una visió de país que entén la cultura com a bé comú.

Tanmateix, el creixement, l'estabilitat i l'equitat territorial del programa requereixen superar l'actual model de governança fragmentada i avançar cap a una estructura institucional pròpia, estable i amb capacitat executiva, que permeti consolidar-lo com a política pública estructural.

En aquest sentit, la creació d'una entitat jurídica específica, amb participació pública i del tercer sector, esdevé una eina clau per garantir-ne la sostenibilitat, la transparència, la coresponsabilitat i la projecció de futur.

Per aquests motius, presentem la següent:

Proposta de resolució

El Parlament de Catalunya insta el Govern a:

1. Reconèixer Apropa Cultura com a programa estratègic de país en l'àmbit dels drets culturals i la inclusió social, i garantir-ne el finançament estable mitjançant instruments pressupostaris pluriennals.
2. Impulsar la creació d'una fundació, amb participació de la Generalitat i de la iniciativa social i privada, com a instrument jurídic per a la gestió, coordinació i desenvolupament d'Apropa Cultura.

3. Establir que aquesta entitat:

- a) tingui per objecte la promoció de l'accés universal a la cultura per part de col·lectius en situació de vulnerabilitat;
- b) integri en els seus òrgans de govern representants de la Generalitat, del món local, del sector cultural i del tercer sector social;
- c) garanteixi mecanismes de participació, transparència i rendició de comptes;
- d) disposi de capacitat per a la captació de recursos complementaris, incloent-hi fons europeus i col·laboració publicoprivada.

4. Formalitzar un model de governança estable del programa, que asseguri la coordinació entre els departaments competents en cultura i drets socials, així com amb el món local.

5. Estendre progressivament el programa a tot el territori, amb criteris d'equitat territorial i priorització de zones amb menor oferta cultural o majors índexs de vulnerabilitat.

6. Impulsar l'adhesió sistemàtica dels equipaments culturals de titularitat pública, incorporant criteris d'accessibilitat i inclusió en els seus contractes programa i instruments de finançament.

7. Integrar Apropa Cultura en les polítiques públiques de salut, educació i serveis socials, reconeixent el valor de la participació cultural com a determinant de benestar.

8. Desplegar un pla de formació en accessibilitat i cultura inclusiva, adreçat a professionals dels àmbits cultural i social.

9. Establir un sistema d'avaluació d'impacte, amb indicadors homologables en l'àmbit europeu, que permeti mesurar resultats en termes d'inclusió, benestar i participació cultural.

10. Promoure la projecció internacional del model, situant Catalunya com a referent en polítiques de cultura inclusiva i impulsant aliances europees.

Palau del Parlament, 9 d'abril de 2026

Ester Capella i Farré, portaveu; Carles Campuzano i Canadés, diputat, GP
ERC

Punt 15 | Debat i votació de la Proposta de resolució i de les esmenes presentades

Proposta de resolució sobre la protecció i l'adquisició del retaule de Santa Maria de Toudell

250-01214/15

PRESENTACIÓ: GP ERC

Reg. 87039 / Admissió a tràmit: Mesa del Parlament, 28.04.2026

A la Mesa del Parlament

Ester Capella i Farré, portaveu del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya, Raquel Sans Guerra, portaveu a la Comissió de Cultura del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya, Juli Fernández i Olivares, diputat del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya, d'acord amb el que estableixen els articles 167 i 168 del Reglament del Parlament, presenten la Proposta de resolució sobre la protecció i adquisició del retaule de Santa Maria de Toudell, per tal que sigui substanciada davant la Comissió de Cultura, amb el text següent:

Exposició de motius

El retaule de Santa Maria de Toudell constitueix una peça de gran rellevància dins el patrimoni històric i artístic de Catalunya, especialment del Vallès i de l'entorn de Sant Pere de Terrassa. Es tracta d'una obra datada l'any 1543 i atribuïda al Mestre del Cavall, que s'inscriu en la producció artística del Renaixement català.

Aquest retaule està estretament vinculat a l'ermita romànica de Santa Maria de Toudell, documentada des de l'edat mitjana, i formava part del seu programa litúrgic i simbòlic. Presenta valors artístics, tècnics i iconogràfics destacables, així com un elevat valor identitari per als municipis de Viladecavalls i Terrassa, i per al conjunt patrimonial de les antigues parròquies de Sant Pere.

La peça no és un element aïllat, sinó que forma part d'un sistema patrimonial coherent, la comprensió del qual es veuria greument afectada en cas de pèrdua o dispersió. En aquest sentit, la seva conservació contribueix a preservar la integritat del conjunt històric i reforça iniciatives com la candidatura de la Seu d'Ègara a patrimoni mundial de la UNESCO.

La recent sortida a subhasta del retaule ha evidenciat el risc real de descontextualització o de pèrdua del bé, incloent-hi la possibilitat que passi a mans privades o surti fora de l'Estat. La incoació de l'expedient de declaració com a Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN) comporta la protecció jurídica provisional de l'obra i impedeix la seva exportació.

La declaració definitiva com a BCIN -la màxima figura de protecció patrimonial a Catalunya- permetria garantir la seva conservació, evitar la seva dispersió i afavorir-ne la incorporació al patrimoni públic. Així mateix, aquesta situació habilita la Generalitat de Catalunya per exercir els drets de tanteig i retracte en cas de transmissió.

Per tot això, es considera necessari que les institucions públiques actuïn amb la màxima celeritat per assegurar la protecció definitiva del retaule i la seva incorporació al patrimoni públic.

Per aquests motius, presenta la següent:

Proposta de resolució

El Parlament de Catalunya:

1. Dona suport a la incoació de l'expedient per declarar el retaule de Santa Maria de Toudell com a Bé Cultural d'Interès Nacional i a les mesures de protecció provisional associades.

El Parlament de Catalunya insta el Govern:

2. A agilitar els tràmits necessaris per resoldre el procediment de declaració com a BCIN en el termini més breu possible, amb l'objectiu d'atorgar al bé el màxim nivell de protecció patrimonial.

3. A exercir, si escau, els drets de tanteig i retracte sobre el retaule de Santa Maria de Toudell, amb la finalitat d'adquirir-lo i incorporar-lo al patrimoni públic de Catalunya.

4. A garantir l'exhibició pública del retaule, un cop adquirit, preferentment en el seu entorn territorial d'origen, ja sigui a l'església de Santa Maria de Toudell (Viladecavalls) o al conjunt de la Seu d'Ègara de Terrassa.

Palau del Parlament, 22 d'abril de 2026

Ester Capella i Farré, portaveu; Raquel Sans Guerra, portaveu a la CC; Juli Fernández i Olivares, diputat, GP ERC

ESMENES PRESENTADES

Reg. 92537 / Admissió a tràmit: Mesa de la CC, 10.06.2026

GRUP PARLAMENTARI SOCIALISTES I UNITS PER AVANÇAR (REG. 92537)

Esmena 1

GP Socialistes i Units per Avançar (1)

De modificació d'una part del punt 2

2. A seguir fent els tràmits necessaris per resoldre el procediment de declaració com a BCIN en el termini màxim de 18 mesos, amb l'objectiu d'atorgar al bé el màxim nivell de protecció patrimonial.

Esmena 2

GP Socialistes i Units per Avançar (2)

De modificació del punt 4

4. A facilitar l'exhibició pública del retaule, en cas que alguna administració pública o entitat sense ànim de lucre l'adquireixi, preferentment en el seu entorn territorial d'origen, ja sigui a l'església de Santa Maria de Toudell (Viladecavalls) o al conjunt de la Seu d'Ègara de Terrassa.

Punt 16 | Debat i votació de la Proposta de resolució i de les esmenes presentades

Proposta de resolució sobre el dret de tanteig i retracte i l'adquisició de l'edifici conegut com Ca l'Ardiaca, de Tarragona

250-01215/15

PRESENTACIÓ: GP JUNTS

Reg. 87044 / Admissió a tràmit: Mesa del Parlament, 28.04.2026

A la Mesa del Parlament

Salvador Vergés i Tejero, portaveu del Grup Parlamentari de Junts, Jordi Bertran i Luengo, portaveu a la Comissió de Cultura del Grup Parlamentari de Junts, d'acord amb el que estableixen els articles 167 i 168 del Reglament del Parlament, presenten la Proposta de resolució sobre el dret de tanteig i retracte, i adquisició de l'edifici conegut com Ca l'Ardiaca, de Tarragona per tal que sigui substanciada davant la Comissió de Cultura, amb el text següent:

Exposició de motius

La Generalitat de Catalunya ha dut a terme des de la seva restauració actual i al llarg de la història una línia d'adquisicions d'immobles, bona part dels quals amb alta vàlua patrimonial.

Així, el 1981 el Govern comprà el Palau Robert de Barcelona, juntament amb l'edifici annex, conegut com a Torre Muñoz, per 630 milions de pessetes, és a dir, 3.786.300 €, que, amb l'augment de l'IPC, equivaldrien a uns 22.200.000 €. Fou construït entre 1898 i 1903 en la cruïlla de passeig de Gràcia amb la Diagonal com a residència del marquès Robert Robert i Surís, influent aristòcrata i empresari gironí. El seu objectiu era crear una casa que reflectís el poder econòmic i social de la burgesia del canvi de segle, que transformà profundament la ciutat amb alguns dels edificis més emblemàtics de Barcelona. Després de la Guerra Civil, fou emprat per diferents institucions de l'administració estatal. El traspàs a la Generalitat comportà la despesa esmentada.

Un altre cas succeí el 1982, també a Barcelona, quan el Palau Moja, que havia patit un incendi el 1971 i havia quedat abandonat. Fou adquirit als comtes de Güell per 100 milions de pessetes, és a dir, 601.000 €, que, amb l'augment de l'IPC, equivaldrien a 3.114.000 € actualment. Ubicat a la cruïlla del carrer Portaferri amb la Rambla, té els seus orígens el 1774 quan la família noble Descatllar feu enderrocar part de les seves propietats al sector de l'antiga muralla de la Rambla que comprenia la porta Ferrissa i les dues torres que la flanquejaven.

Un altre exemple més recent és la Foneria de Canons, immoble construït a finals del segle XVII sobre l'antiga foneria reial d'artilleria, també a la ciutat de Barcelona. És de titularitat de la Generalitat des de 2003. El Govern la va comprar al Ministeri de Defensa de l'Estat per tres milions d'euros, que, amb l'augment de l'IPC, equivaldrien a 5.001.000 €. Des de llavors, l'immoble ha estat tancat. Ara es preveu convertir-lo en el Centre d'Art Digital de Cata-

lunya. El pressupost inicial per a l'adequació del nou equipament és de prop de 13 milions d'euros.

Paral·lelament, la Generalitat també ha reutilitzat patrimoni públic. El Palau Marc de Barcelona forma part d'aquest grup. La família dels Marc de Reus fou l'encarregada d'edificar-lo entre 1775 i 1780. Un segle després fou adquirit per Tomàs Ribalta, i el 1892 pel Banc d'Espanya i, acabada la Guerra Civil, fou ocupat pel Movimiento Nacional i, finalment, transferit a la Generalitat el 1981. Està catalogat com a Bé Cultural d'Interès Local. És la seu del Departament de Cultura.

Un altre exemple d'aquest bloc el trobem a la ciutat de Girona en l'antic Hospital de Santa Caterina. La Generalitat realitzà una inversió d'entre 34 i 35,4 milions d'euros per a la rehabilitació.

El 2022 l'administració catalana també passà a ser la nova propietària de la finca urbana del Palau de Pedralbes, novament a Barcelona, amb una superfície de 73.160 m², per la qual cosa des d'aleshores ha assumit totes les despeses de manteniment. Té l'origen a l'antiga masia de Can Feliu, del segle XVII. La finca la va adquirir el 1862 el comte Eusebi Güell. Més tard cedí la casa i part dels jardins a la Corona espanyola, com a agraïment pel seu nomenament nobiliari, i la residència acollí el rei Alfons XIII en les estades a Barcelona. El 1924 es convertí en Palau Reial, però, en proclamar-se la República el 1931, esdevingué propietat de l'Ajuntament de Barcelona, que hi instal·là el Museu d'Arts Decoratives el 1932. El 1937 fou seu del govern de la República. Durant el règim franquista també fou residència del cap de l'Estat. De l'Ajuntament ha passat a la Generalitat, amb funcions de tipus protocol·lari.

Un tercer bloc correspon a les adquisicions d'immobles molt més moderns per part de la Generalitat, entre les quals destaquem les següents, novament a la ciutat de Barcelona, amb els corresponents imports:

- Any 2004. Edifici carrer Sepúlveda, Barcelona, actual seu del Departament de Treball i Indústria: 27,8 M€, equivalents actualment a 45,1 M€.
- Any 2005. Antiga seu d'Agbar, Barcelona, actual seu del Departament d'Interior: 42,8 M€, equivalents actualment a 67,2 M€.
- Any 2005. Edifici Fòrum, Barcelona, actual seu del Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació: 45,5 M€, equivalents actualment a 71,4 M€.

A la ciutat de Tarragona existeix l'edifici medieval d'estil gòtic denominat Ca l'Ardiaca, al Pla de la Seu, núm. 4. Aquest palau urbà fou construït per ser residència de l'ardiac major, una de les dignitats més importants del capítol de canonges de la catedral. La vida de l'edifici va directament lligada a l'evolució històrica de la ciutat i la importància de Tarragona com a capital de la província eclesiàstica Tarraconense. La construcció és posterior a 1154, quan es crea la canongia lligada a la catedral de Tarragona, i anterior al 1296, data de la primera referència que consta d'aquest edifici. L'aspecte actual és fruit de la reforma realitzada al primer quart del segle XIV, encara que l'estructura més antiga de la casa correspon als segles XII i XIII. L'edifici s'adequà diverses vegades entre els segles XV i XVIII. L'última transformació important és de 1813, després dels danys produïts en la guerra del Francès. El 1836 passà a ser rectoria de la catedral. A partir de la segona meitat del

segle XIX els baixos han tingut usos diversos, entre d'altres el de taller artístic i botiga.

S'hi amaguen joies pictòriques, amb restes d'obres gòtiques, del segle XIV, sobre un arc de pedra, que configuraven un conjunt mural. Les relacionades amb el cicle Pasqual i la Redempció i d'estil naturalista, són obra de Matteo Giovannetti, figura clau del gòtic internacional, i el seu cercle. La seva obra més important són els frescos del Palau dels Papes d'Avinyó.

Per la seva proximitat a la catedral, l'estat d'abandonament que presenta ha derivat en una imatge molt negativa de l'espai del pla de la Seu, molt concorregut tant per la ciutadania com pels visitants. Així mateix, aquest marc escenogràfic patrimonialment deteriorat desmereix la realització de les actuacions castelleres realitzades tant al mateix pla com a la plaça de les Cols, declarades Patrimoni de la Humanitat per part de la UNESCO, així com la processó i l'entrada del Braç de Santa Tecla proclamades per la Generalitat Festa Patrimonial d'Interès Nacional, i el pas de la Processó del Sant Enterrament, proclamada també pel Govern Element Patrimonial d'Interès Nacional.

El fet que el Ca l'Ardiaca fos declarat BCIN per acord GOV/83/2025, d'1 d'abril, comporta l'aplicació del règim de protecció previst a la Llei 9/1993 del patrimoni cultural català, que inclou el dret de tanteig i retracte a favor de la Generalitat. Així, en cas de transmissió onerosa de l'immoble, i un cop notificades les condicions de la venda, la Generalitat tindrà dret preferent per adquirir-lo. Per tant, el Govern pot exercir aquest dret en els termes previstos per la Llei 9/1993 en cas de venda, per part de la propietat de l'edifici, l'empresa aragonesa Desarrollos Arbe.

Finalment, s'ha evidenciat la incapacitat d'aquesta empresa per desenvolupar el seu projecte d'hostaleria des de l'adquisició de l'immoble. El primer anunci es feu el 2000, és a dir, fa 26 anys. No s'ha arribat a materialitzar a causa de la concurrència de múltiples factors, entre els quals la complexitat derivada de l'alt valor patrimonial i arqueològic de Ca l'Ardiaca, així com les dificultats econòmiques associades a la seva execució. Alhora, s'ha evidenciat la incapacitat del projecte privat per garantir la conservació de l'immoble, fet que posa de manifest la necessitat d'una intervenció pública definitiva que n'asseguri la preservació i la posada en valor d'aquest bé cultural d'interès nacional.

Per aquests motius, presenta la següent:

Proposta de resolució

El Parlament de Catalunya insta el Govern a:

1. Exercir el dret de tanteig o, si aquest no és possible, el dret de retracte, d'acord amb la Llei 9/1993, i adquirir l'edifici conegut com Ca l'Ardiaca, Bé Cultural d'Interès Nacional ubicat a la ciutat de Tarragona, al pla de la Seu núm. 4, datat entre els segles XII i XIII i propietat de l'empresa Desarrollos Arbe, amb els objectius d'evitar la degradació per la manca continuada de cura, que motiva la necessitat d'una actuació pública; revertir la imatge molt degradada del pla de la Seu, espai molt concorregut tant per la ciutadania com pels visitants, més tenint en compte que la catedral, contigua, celebrarà l'any 2031 els 700 anys de la consagració; incrementar el patrimoni públic de la Generalitat; contribuir a la millora de la configuració urbana del municipi col·laborant amb l'Ajuntament, altres institucions i els agents socials i

culturals per fomentar el dinamisme d'aquesta zona de la ciutat, i fomentar l'equilibri territorial també en la política d'adquisicions d'immobles.

2. Considerar, en el marc de l'operació de compra de Ca l'Ardiaca de Tarragona, que les inversions en adquisicions d'immobles per part de la Generalitat en l'actual període democràtic s'han situat en una forquilla àmplia d'entre 3.114.000 € i 71.400.000 €, constatant-se valors intermedis de 5.001.000, 22.200.000, 35.400.000, 45.100.000, 67.200.000, o 71.400.000 €, un cop actualitzades les xifres amb l'augment de l'IPC.

3. Obrir un procés de diàleg amb l'Ajuntament de Tarragona, altres institucions i els agents socials, culturals i acadèmics per determinar l'ús futur de Ca l'Ardiaca de Tarragona.

Palau del Parlament, 22 d'abril de 2026

Salvador Vergés i Tejero, portaveu; Jordi Bertran i Luengo, portaveu a la CC, GP Junts

ESMENES PRESENTADES

Reg. 92536 / Admissió a tràmit: Mesa de la CC, 10.06.2026

GRUP PARLAMENTARI SOCIALISTES I UNITS PER AVANÇAR (REG. 92536)

Esmena 1

GP Socialistes i Units per Avançar (1)

De modificació del punt 3

3. Continuar el diàleg amb l'Ajuntament de Tarragona, per tal de portar a terme les accions oportunes per garantir la preservació de Ca l'Ardiaca de Tarragona.
